

DEFINITIEF RAPPORT VAN BEVINDINGEN

**Kwaliteitsonderzoek bij het O.R.S. Lek en Linge te Culemborg op:
de afdeling brugklas (19EW-4);
de afdelingen vmbo b, vmbo k en vmbo g/t (19EW-1);
de afdeling havo (19EW-3);
de afdeling vwo (19EW-0).**

Plaats	: Culemborg
BRIN-nummer	: 19EW
Onderzoeksnummer	: 282998
Datum onderzoek	: 16 en 17 maart 2015 en 1 en 2 april 2015
Datum vaststelling	: 18 mei 2015

Inhoud

1. Samenvatting
2. Toelichting op de oordelen
3. Reactie van het bestuur
4. Opzet van het onderzoek
5. bijlagen

1 Samenvatting

Algemeen beeld van O.R.S. Lek en Linge

O.R.S. Lek en Linge profileert zich in de regio als een openbare school met een goed en breed aanbod. De school wil kansen bieden voor groei en ontwikkeling, niet alleen voor haar leerlingen maar ook voor haar medewerkers. Gemiddeld genomen realiseert de school positieve resultaten. De lessen zijn van voldoende tot goede kwaliteit en het leerklimaat is te karakteriseren als veilig en respectvol.

De kwaliteitscultuur binnen O.R.S. Lek en Linge is van goede kwaliteit, afgemeten aan de zorgvuldigheid van de documentatie, de opbrengstgerichtheid, de aansturing en de communicatie. De kwaliteit van het onderwijs op O.R.S. Lek en Linge voor de afdelingen vmbo is 'voldoende'. De afdelingen brugklas, havo en vwo krijgen de beoordeling 'goed'.

2 Toelichting op oordelen

2.1 Kwaliteitsoordelen

Hieronder staan het eindoordeel en de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft het oordeel weer. Onder de oordelen staat een toelichting. Bijlage 1 geeft de beslisregel weer voor het eindoordeel. Bijlage 2 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijskwaliteit	brugklas	vmbo- b	vmbo- k	vmbo gt	havo	vwo
Eindoordeel	4	3	3	3	4	4

Oordelen variërend van ruim voldoende tot goed

Om voor het oordeel 'goed' in aanmerking te komen dienen de standaarden 2.3 didactisch handelen en 4.2 kwaliteitscultuur te zijn beoordeeld als 'goed' en de andere standaarden tenminste met het oordeel 'voldoende'.

Dit geldt voor de afdelingen brugklas, havo en vwo. Die krijgen dus het oordeel 'goed'.

We zijn tot het oordeel 'goed' gekomen voor de brugklas-afdeling, de havo-afdeling en de vwo-afdeling. Voor een groot deel voldoen zij aan de profielen, zoals die in het waarderingskader zijn verwoord. Het didactisch handelen is daarbij, naast de aangetroffen kwaliteitscultuur heel belangrijk. In veel van de lessen op die afdelingen zien we dat docenten activerende werkvormen gebruiken en dat de feedback die zij aan leerlingen geven, gericht is op groei en ontwikkeling. Dit zijn aandachtspunten waar de school in haar beleid veel belang aan hecht, en dat zien we terug in de betreffende lessen.

De afdelingen van het vmbo komen een heel eind in dezelfde richting, maar de ontwikkeling is daar minder ver dan in de andere afdelingen. Vandaar dat we het didactisch handelen daar nu nog als voldoende hebben beoordeeld en dat leidt dan ook tot het een eindoordeel in de categorie 'voldoende'.

Over de veiligheid in de school zijn leerlingen en personeel van alle afdelingen positief. Datzelfde geldt ook voor de beoordeling van het schoolklimaat door leerlingen en docenten. Zowel de evaluaties van de school als de scores op de vragenlijst, die door leerlingen is ingevuld, zijn hoger dan landelijk gemiddelde. Veiligheid en schoolklimaat zijn goed gewaarborgd, omdat de school een sterke professionele kwaliteitscultuur kent.

Kwaliteitsgebied 1 Onderwijsresultaten	brugklas	vmbo- b	vmbo- k	vmbo gt	havo	vwo
1.1 Cognitieve eindresultaten	-	3	3	4	3	4

Resultaten gemiddeld, op of boven het landelijk gemiddelde.

De school slaagt er in om vrijwel over de hele linie jaarlijks gemiddelde tot goede resultaten te realiseren. Het beeld daarvan is over meerdere jaren stabiel. De resultaten van de brugklas kunnen we niet beoordelen, omdat landelijk de resultaten vergeleken worden met scholen met een onderbouw van de eerste tot in de derde klas. Het O.R.S. Lek en Linge heeft een aparte vestiging voor de brugklas. Bij de berekening van de resultaten voor de havo en vwo wordt daarom uitgegaan van het aanvangsniveau in de tweede klas.

Daar, waar de resultaten boven het landelijk gemiddelde uitstijgen, hebben we ze als 'goed' beoordeeld.

Aan de resultaten kunnen we zien dat de school in alle geledingen actief op goede prestaties van leerlingen aanstuurt. De school zet daarbij ook adequate instrumenten in, zoals een goed functionerend managementinformatiesysteem. Docenten en schoolleiding zijn daardoor steeds op de hoogte van de actuele stand van zaken, wat betreft behaalde resultaten en kunnen doeltreffend bijsturen als dat nodig is.

Aanbeveling

Er doen zich wel verschillende leerlingenstromen in de school voor: op- en afstroom. Die kunnen in de gegevensstromen elkaar kruisen, waardoor het eindbeeld soms minder scherp is dan wanneer per leerlinggroep gekeken wordt: hoeveel leerlingen verlaten de school conform het advies van de basisschool en hoeveel leerlingen met een vmbo-t advies verlaten de school met een diploma kaderberoepsgericht en omgekeerd. De school heeft die situatie goed in beeld en stuurt waar nodig bij. Zo is er in het bijzonder aandacht voor de afstroom van vwo naar havo en van havo naar de vmbo-gtl. De school brengt daarbij ook een verband aan met de verschillen in prestaties tussen meisjes en jongens.

Daar, waar dit moet leiden tot een gedifferentieerde aanpak in de lessen, kan het helpen.

Een tweede aandachtspunt is het verschil tussen de resultaten voor de afdelingen kaderberoepsgericht en theoretische leerweg. Er is een analyse nodig van de oorzaken van dat verschil. Mogelijk biedt dat aanknopingspunten voor verbetering.

Voor de havo- en de vwo-afdelingen adviseren we om de resultaten van de 20% best scorende leerlingen beter in beeld te brengen. Door de ontwikkeling van deze leerlingen scherper in beeld te brengen wordt het makkelijker om doelen te stellen en te sturen op niveaudifferentiatie in de lessen.

2.1 Aanbod

Kwaliteitsgebied 2 Onderwijsproces	brugklas	vmbo- b	vmbo- k	vmbo gt	havo	vwo
2.1 Aanbod	4	4	4	4	4	4

Breed aanbod en veel keuzemogelijkheden

Naast het wettelijk voorgeschreven aanbod draagt de school op alle afdelingen/locaties zorg voor een breed aanbod dat de inspectie kwalificeert als 'goed'. De school mikt met het aanbod op een niveau dat leerlingen uitdagingen biedt.

De school profileert zich op meerdere gebieden: cultuur, sport, tweetalig onderwijs, begaafdheidsonderwijs, ondernemend leren, exacte vakken. De school stelt leerlingen ook in staat extra examenvakken te kiezen.

De school vult het aanbod in door gebruik te maken van goede contacten met verschillende betrokkenen in de regio: ouders, gemeenten, bedrijfsleven. Via gericht rekenaanbod en de zogenoemde steruren probeert de school leerlingen te ondersteunen en uit te dagen. Een aantal docenten ontwikkelt aanvullend op de lesmethodes zelf extra lesmateriaal. De school stimuleert en geeft ruimte voor initiatieven - van zowel leerlingen als leerkrachten- die de kwaliteit van het onderwijs of de motivatie van leerlingen en docenten versterken.

Waarden-georiënteerd onderwijs

De school heeft expliciet aandacht voor het ontwikkelen van normen waarden. Binnen het aanbod is er op diverse punten aandacht voor burgerschapsvorming. Voorbeelden zijn de contacten van lwoo-leerlingen met ouderen in het nabijgelegen verzorgingshuis. Gedurende de Lek-en-Linge-dagen, gaan de leerlingen de school uit voor excursies naar instellingen, kerken en moskeeën, en nodigt de school gastsprekers uit voor verschillende onderwerpen.

Aanbevelingen:

Hoewel wij het aanbod, vooral door de breedte ervan, als 'goed' beoordelen, willen we toch niet nalaten nog een aantal aanbevelingen te doen, waar de school mogelijk baat bij kan hebben.

Reken- en taalbeleid niet schoolbreed

De school wil voor het welslagen van het rekenbeleid o.a. in het vmbo de contacten met ouders intensiveren. De inspectie vindt dat verdere verbetering mogelijk is als de school nog meer investeert in een geïntegreerde en schoolbrede aanpak. Vanzelfsprekend horen daar ook ouders bij betrokken te worden. Taal- en rekenvaardigheid zijn voor leerlingen op alle niveaus van onderwijs - van vmbo tot en met vwo - voorwaarde om optimaal te kunnen profiteren van het onderwijsaanbod. Zoals in het tweetalig onderwijs leraren in meerdere vakken bijdragen aan het geven van tweetalig onderwijs, zo kunnen alle leraren bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen van het taalbeleid.

Organisatie

Leerlingen die wij spraken meldden dat het niet altijd mogelijk is om de alle lessen te volgen van de door hen gekozen examenvakken. Het rooster biedt daarvoor soms te weinig ruimte. We raden de school aan om te onderzoeken op welke manier gewaarborgd kan worden dat de leerlingen onderwijs kunnen volgen, in lijn met de gemaakte keuzes uit het ruime aanbod dat de school wil bieden.

Sturen op vakken

Via gesprekken, managementinformatie en personeelsbeleid stuurt de school op de kwaliteit van lessen. Er is winst te behalen als de school daarbij ook aandacht besteedt aan beslissingen op het gebied van de vakinhoud. Schoolleiders zouden de vaksecties kunnen vragen gemaakte keuzes wat betreft examenprogramma's en doorlopende leerlijnen vakinhoudelijk te verantwoorden en zich periodiek te laten informeren over ontwikkelingen binnen de vakgebieden en nieuwe onderwijskundige inzichten.

Inrichting lessen

De school organiseert de lessen in eenheden van 70 minuten. Dat biedt ruimte voor een goed afgewogen keuze wat betreft de inrichting van lessen. Dat gebeurt ook, maar dit leidt niet altijd tot een efficiënt en volledig gebruik van de lestijd. De lessen zouden wat dat betreft effectiever en efficiënter kunnen worden ingericht. Daarnaast beperkt een 70-minutenrooster voor excellente leerlingen het aantal roosterregels, waardoor het voor lastig wordt optimaal van het brede onderwijsaanbod gebruik te kunnen maken. We raden de school aan om met leerlingen en docenten te onderzoeken wat er nodig is om de lessen van 70 minuten nog beter te laten renderen.

2.2 Zicht op ontwikkeling

Kwaliteitsgebied 2 Onderwijsproces	brugklas	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-gt	havo	vwo
2.2 Zicht op ontwikkeling	4	4	4	4	4	4

Leerlingen en hun ondersteuningsbehoefte zijn goed in beeld

De school heeft een goed opgezette structuur die het mogelijk maakt leerlingen gedurende de schoolloopbaan te volgen en te begeleiden. De zorgcoördinator speelt daarin, via een toegankelijk zorgloket en daarop volgende intake, een centrale rol. In het verlengde van de intake beschikt de school over deskundigen, onder wie een orthopedagoog en een zorgadviesteam. Afspraken legt de school vast in verschillende documenten, waaronder een individueel ontwikkelplan.

De school heeft voor twee specifieke groepen leerlingen een apart arrangement georganiseerd, waarvan er één al draait en de andere binnenkort gaat draaien: de huiskamergroep voor vmbo-leerlingen met een lwoo-indicatie en een 'uitprobeer-project Executieve vaardigheden' aan de brugklaslocatie, waarin leerlingen extra ondersteuning krijgen op het ontwikkelen van executieve vaardigheden. Daarnaast zijn er tal van extra begeleidingsmomenten buiten schooltijd voor individuele of groepsgerichte ondersteuning. Tevredenheidsonderzoeken wijzen uit dat er brede waardering is voor de persoonsgerichte manier van werken binnen de school.

Aanbeveling:

De school maakt gebruik van een goed functionerend digitaal leerlingenvolgsysteem en is onlangs gestart de dossiers en plandocumenten te digitaliseren. We raden aan om in het professionaliseringsprogramma een module op te nemen waarin alle betrokkenen leren goed gebruik te maken van het digitale systeem. Dat kan de onderlinge communicatie verbeteren en de leerlingenbesprekingen inhoudelijk versterken.

2.3 Didactisch handelen

Kwaliteitsgebied 2 Onderwijsproces	brugklas	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-gt	havo	vwo
2.3 Didactisch handelen	4	3	3	3	4	4

Lessen van ruim voldoende en van hoge kwaliteit

De lessen die we gezien hebben voldoen over het algemeen aan de kenmerken voor een goed verlopend onderwijsleerproces. Er zijn wel verschillen in kwaliteit tussen de verschillende afdelingen. Een flink deel van de lessen in de brugklas-afdeling, havo-afdeling en vwo-afdeling vallen op, vanwege de manier waarop de lessen worden ingericht volgens afspraken die zijn gemaakt in het team. De docenten werken daar volgens een didactisch model, waardoor de lessen een herkenbare en op leren leren gerichte structuur hebben. In deze lessen weten de leerlingen wat de leerdoelen zijn en gebruiken docenten activerende werkvormen. Aan het einde van de les stellen docenten en leerlingen samen vast of de doelen zijn gehaald en is er een reflectiemoment om terug te kijken op de les. Bij de moderne vreemde talen horen we dat docenten de doeltaal als voertaal gebruiken.

In het vmbo zien we zeker ook voorbeelden van goede lessen, bijvoorbeeld in de huiskamer voor de lwoo leerlingen en de Techniek-breed-lessen. Goede vakdocenten zorgen voor een goede sfeer en een taakgericht werkklimaat. De hoofdvorm die we vooral bij de meer algemeen vormende vakken tegenkwamen waren lessen waarbij de docent de touwtjes strak in handen houdt, instructie geeft en zelfstandig werken lopend door de klas begeleidt. In de praktijkvakken wordt veelal gewerkt aan de hand van voorgestructureerde werkopdrachten, waarbij leerlingen relatief zelfstandig de verschillende fasen van het onderwijsleerproces doorlopen, inclusief zelfevaluatie. In het vmbo zagen we verder weinig voorbeelden van differentiatie naar leervoorkeuren of naar niveau, terwijl dat juist speerpunten van beleid zijn in de school. Dit neemt niet weg dat er vaak sprake is van een taakgericht, plezierig en veilig leerklimaat en dat de resultaten over het algemeen ruim voldoende zijn.

Aanbeveling:

Een lesduur van 70 minuten biedt mogelijkheden voor een goed geplande afwisseling van didactische werkvormen en voor differentiatie. Goede voorbeelden daarvan hebben we gezien in de brugklas en in de huiskamer voor leerlingen van het lwoo. Op dat punt is ook in andere delen van de school meer ontwikkeling mogelijk. Dat vraagt om een zorgvuldige planning en indeling. Bijvoorbeeld over het formuleren van concrete lesdoelen, en de manier waarop docenten 'op groei gerichte feedback' kunnen geven aan leerlingen. Of over wat binnen een afdeling de normen of criteria zijn voor een 'goede les'.

De school heeft als belangrijk doel in de lessen in te spelen op verschillen tussen leerlingen. De school werkt met groepen leerlingen in de combinatie-klassen. Als leraren er niet voldoende in slagen in de lessen op in te spelen is er een risico dat leerlingen onder of boven hun niveau worden bediend. Zo kan het zijn dat stof aangeboden op bijvoorbeeld vmbo-t/havo niveau te moeilijk is, voor de vmbo t-leerlingen en omgekeerd, te makkelijk voor havo-leerlingen.

Het kan helpen om een aantal voorbeeldlessen te ontwerpen en uit te voeren, om meer greep te krijgen op het voor dit doel noodzakelijke didactische handelingsrepertoire. Ook raden we aan om concretere afspraken te maken over de mate waarin en de wijze waarop docenten leerlingen leren te reflecteren op hun leerproces en hen helpen de juiste vaardigheden daarvoor te ontwikkelen. Kennis en knowhow op dat gebied is in de school aanwezig, bijvoorbeeld in het team dat les geeft in de huiskamer voor de lwoo leerlingen, de brugklas-afdeling, bij techniek breed en de kunstvakken. Gezamenlijke professionalisering of collegiale uitwisseling binnen de teams op deze punten verdient aanbeveling.

2.4 Ondersteuning

Kwaliteitsgebied 2 Onderwijsproces	brugklas	vmbo- b	vmbo- k	vmbo gt	havo	vwo
2.4 Ondersteuning	3	3	3	3	3	3

Veel aandacht voor leerlingbegeleiding

Door de organisatie en huisvesting van de verschillende afdelingen in aparte gebouwen is er, ondanks de grootte van de school, sprake van overzichtelijke afdelingen waarin de communicatielijnen kort zijn. Er is regelmatig overleg. Waar nodig wordt hulp op maat geboden in de klas, daarbuiten of in speciale ondersteunings- en begeleidingstrajecten. De hele school ademt de sfeer van betrokkenheid en bereidheid om leerlingen de weg te wijzen en te begeleiden, als dat om verschillende redenen en op verschillende gebieden nodig is. Daarbij zijn successen te melden van bijvoorbeeld leerlingen die via het leerwegondersteunend onderwijs uiteindelijk doorstromen naar havo of van havo naar vwo.

Het zorgteam heeft in de begeleiding van leerlingen een belangrijke rol. Er is veel expertise in de school aanwezig en er is een breed aanbod van trainingen op het gebied van sociaal-emotioneel functioneren. Het is echter de vraag in hoeverre voor docenten duidelijk is wat er van hen in de les concreet verwacht wordt in het leerlingen leren omgaan met beperkingen op cognitief of sociaal-emotioneel gebied.

Aanbeveling:

De school beschrijft in de handelingsplannen wat de ondersteuningsbehoefte van leerlingen is, maar vermeldt daarin niet voldoende op welke wijze docenten die ondersteuning zullen vormgeven. Ook ontbreekt het in veel plannen aan concrete handvatten en criteria om vast te stellen dat leerlingen zich in de gewenste richting ontwikkelen. We adviseren om in het leerlingvolgsysteem voor docenten toegankelijker te vermelden wat er van hen en van hun leerlingen precies en concreet wordt verwacht. Ook bevelen we in het kader van passend onderwijs aan dat docenten, bijvoorbeeld via lesbezoek ondersteuning krijgen in het opvolgen van de adviezen in de handelingsplannen. Beschrijf helder hoe de zorgcoördinatoren, teamleiders en mentoren de ondersteuningskwaliteit kunnen bewaken en ontwikkelen.

2.5 Examinering en diplomering

Kwaliteitsgebied 2 Onderwijsproces	brugklas	vmbo- b	vmbo- k	vmbo gt	havo	vwo
2.5 Examinering en diplomering	3	3	3	3	3	3

Verantwoording en procedures op orde

De school heeft goede procedures rond examinering en diplomering en borgt op die manier de kwaliteit van de examens.

De school beschikt nog niet over een uitgewerkt toetsbeleid. Docenten hebben wel onderling overleg over de toetsen en gebruiken veelal toetsen die bij de onderwijsmethodes horen.

Aanbeveling

Data-analyse kan maatwerk beter ondersteunen.

De school neemt deel aan een experiment voor tussentijdse digitale toetsing in de eerste klas, maar kan voor de andere leerjaren nog niet beschikken over de resultaten van leerlingen op extern genormeerde toetsen. De school beschikt wel over alternatieve informatie die het mogelijk maakt leerlingen persoonsgericht te begeleiden en ondersteunen. Echter, gezien de invloed die van toetsen uitgaat op de kwaliteit van het onderwijs en de mogelijkheden die toetsen bieden om werk te maken van interne differentiatie, is meer aandacht nodig voor extern genormeerde toetsen en verdere ontwikkeling van het toetsbeleid. Analyses van centrale examens kunnen zicht bieden op het gewenste eindniveau, zowel wat betreft inhoud als wat betreft vaardigheden en competenties. Aan de hand daarvan kan gewerkt worden aan doorlopende leerlijnen, vanaf het eerste leerjaar tot het examen, met aandacht voor verschillen tussen leerlingen. Het verdient aanbeveling om te onderzoeken hoe OBIT en RTTI, waar de school mee werkt, te integreren in het toetsbeleid. Als docenten per klas kunnen beschikken over dit soort gegevens dan kunnen ook per klas doelen gesteld worden voor onder- presterende, gemiddeld- en goed- presterende leerlingen.

3.1 Schoolklimaat

Kwaliteitsgebied 3 Schoolklimaat en veiligheid	brugklas	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-gt	havo	vwo
3.1 Schoolklimaat	4	4	4	4	4	4

Goed schoolklimaat

Wij hebben tijdens ons bezoek ervaren dat op de school een goed pedagogisch klimaat heerst. Er is rust waar dat nodig is, de onderlinge verhoudingen zijn goed. We constateren bij alle partijen ook grote tevredenheid over het schoolklimaat. Het klimaat wordt als prettig omschreven. Dit wordt door medewerkers en leerlingen zo uitgesproken. Ook tevredenheidsonderzoeken geven dit beeld.

3.2 Veiligheid

Kwaliteitsgebied 3 Schoolklimaat en veiligheid	brugklas	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-gt	havo	vwo
3.2 Veiligheid	4	4	4	4	4	4

Veiligheidsbeleving prima

De school meet regelmatig de veiligheidsbeleving van leerlingen en beschikt over een goed uitgewerkt veiligheidsplan. In ons onderzoek hebben wij onder leerlingen van diverse klassen een enquête uitgevoerd om te kunnen vaststellen in welke mate de school als veilig wordt ervaren. De leerlingen geven in ruime meerderheid aan de school als veilig te ervaren. Toch waren er een paar leerpunten: bij sommige groepen in het vmbo deden zich verschillen voor, tussen de metingen van de school en die van de inspectie. Dat kan te maken hebben met de zorgvuldigheid waarmee, de nogal talige, onderzoeken worden ingevuld, of met de soms meer directe manier van vragen in de inspectie-enquête. Op grond van onze eigen waarnemingen bij het bezoek kunnen we niet anders dan constateren dat de school zorgdraagt voor een goed en veilig klimaat.

4.1 Evaluatie en verbetering

Kwaliteitsgebied 4 Kwaliteitszorg en ambitie						
	brugklas	vmbo- b	vmbo- k	vmbo gt	havo	vwo
4.1 Evaluatie en verbetering	3	3	3	3	3	3

Systematische monitoring op onderwijsresultaten

De school beschikt over een uitgebreid instrumentarium voor het sturen op kwaliteit en ontwikkeling. Daarbij lopen duidelijke lijnen van het strategisch beleid, naar de vestigingen en teams. In dat verband wordt gebruik gemaakt van eigen evaluaties en rapportages, die leiden tot het formuleren van nieuwe doelen en plannen. Een goed functionerend systeem voor managementinformatie maakt het mogelijk om beleidsvoornemens en uitvoeringsbeslissingen tussentijds bij te stellen. Er zijn adequate overlegstructuren en geregelde overlegmomenten. De school besteedt tijd en energie aan reflectie op onderwijskundig handelen door feedback te vragen, intern door het uitzetten van vragenlijsten onder ouders, leerlingen en medewerkers, en extern door visitaties te laten uitvoeren. De aandacht richt zich op alle noodzakelijke aspecten met de onderwijsresultaten als belangrijk richtpunt. Het gestructureerd evalueren van die resultaten leidt tot concrete plannen en interventies om resultaten van leerlingen te verbeteren. Voorbeelden daarvan zijn het project 'Executieve vaardigheden' op de brugklaslocatie en de huiswerkklas voor havo-bovenbouwleerlingen.

Aanbeveling

Er is veel dynamiek in de school. Daarbij richt de aandacht zich vaak op het proces en op activiteiten, maar wordt het verwachte resultaat niet voldoende concreet geformuleerd. Voor het helder stellen van prioriteiten en sturen op verwachte opbrengsten is het nodig in de plannen helder te formuleren wat de verwachte opbrengst is in meetbare termen. Op dit punt kan het kwaliteitsbeleid aan scherpte winnen.

Op afdelingsniveau mist de inspectie samenvattende overzichten van de kwaliteit van het leerproces, gebaseerd op lesbezoek van leidinggevenden of anderen in de school, bijvoorbeeld in het kader van intervisie. Een dergelijk samenvattend overzicht zou gebruikt kunnen worden voor rapportage aan het team en voor het inzichtelijk maken van de ontwikkeling op speerpunten van beleid op basis van cijfers. In het verlengde daarvan kunnen heldere afspraken gemaakt worden over de doelen in de volgende periode. Denk bijvoorbeeld aan een afspraak over het aantal lessen waarin bij waarneming echt sprake is van rechtdoen aan verschillen.

Verder constateren we in gesprekken met teamleiders en docenten dat er verschillen zijn in de interpretatie van schoolbrede doelstellingen, die overigens wel breed worden gedragen. We bevelen aan dat hierover met de teamleiders en afdelingsdirecteuren afspraken te maken, door brede schooldoelstellingen uit te werken in tussendoelen/concrete voorbeelden. Dat maakt het beter mogelijk de voortgang in ontwikkelprocessen te monitoren, succes te vieren en bij te sturen als dat nodig is.

4.2 Kwaliteitscultuur

Kwaliteitsgebied 4 Kwaliteitszorg en ambitie						
	brugklas	vmbo- b	vmbo- k	vmbo gt	havo	vwo
4.2 Kwaliteitscultuur	4	4	4	4	4	4

Ambitieuze cultuur

De lijnen in de school zijn kort en de bereidheid tot samenwerking en ontwikkeling is groot. Docenten geven bijvoorbeeld aan dat 'alles kan worden gezegd' en 'dat er wordt geluisterd'. De school formuleert ambitieuze ontwikkeldoelen en er is duidelijk draagvlak voor het beleid van de school en vestiging, onder teams en docenten. De verantwoordelijkheden zijn helder belegd, besluitvorming verloopt transparant en er is waardering voor de leiding. Het overleg in de medezeggenschapsraad verloopt goed. Complimenten verdienen het personeelsbeleid en het scholingsbeleid dat de school voert, met mogelijkheden voor zowel scholing in het kader van de persoonlijke ontwikkeling als scholing gericht op de speerpunten in het beleid.

4.3 Verantwoording en dialoog

Kwaliteitsgebied 4 Kwaliteitszorg en ambitie						
	brugklas	vmbo- b	vmbo- k	vmbo gt	havo	vwo
4.3 Verantwoording en dialoog	4	4	4	4	4	4

Dialoog zit in de genen van de school

De school beschikt over goed gedocumenteerde verantwoordingsprocedures, zowel intern als extern. Ten behoeve van verantwoording en dialoog zijn er goed functionerende klankbordgroepen met leerlingen en ouders. De school maakt deel uit van het plaatselijk regionale netwerk van gemeente, bedrijven, andere scholen en partijen in de regio. Verder zijn vanuit diverse externe contacten visitaties om de kwaliteit van het onderwijs te laten toetsen. Via scholen op de kaart.nl en de eigen schoolsite verantwoordt de school zich richting ouders en omgeving van de school.

5.1 Continuïteit

Alle afdelingen	
5.1 Continuïteit	3

De school anticipeert op toekomstige risico's

De financiële positie van Stichting O.R.S. Lek en Linge is eind 2013 ruim voldoende. Op basis van de hoogte van de liquiditeit en de solvabiliteit eind 2013, lijkt het bestuur goed in staat om op korte en middellange termijn aan zijn financiële verplichtingen te voldoen en is de financiële continuïteit binnen afzienbare termijn niet in het geding.

De meerjarenbegroting 2014-2016, zoals deze in de continuïteitsparagraaf van het jaarverslag is opgenomen, laat zien dat er gedurende deze jaren positieve exploitatieresultaten worden verwacht. Dit gaat samen met een stijging van het leerlingenaantal in deze jaren. De liquiditeit zal zich deze jaren nog licht verbeteren, de solvabiliteit zal min of meer stabiel blijven. Op basis van de meest recente realisatiecijfers over 2014 blijkt dat het exploitatieresultaat over 2014 naar verwachting licht positief zal uitvallen. De begroting 2015 gaat eveneens uit van een positief saldo over 2015.

Vanaf 2017 wordt door het bestuur een exploitatietekort voorzien. Het leerlingenaantal zal volgens het bestuur vanaf dit jaar gaan krimpen. Dit komt overeen met de leerlingenprognose van DUO. In de nieuwe meerjarenbegroting 2015-2018 zoals deze in de begroting 2015 is weergegeven, wordt –mede als gevolg van de leerlingendaling- in plaats van vanaf 2017 pas vanaf 2018 een negatief exploitatieresultaat verwacht. Het bestuur is zich bewust van de krimp en de bijbehorende financiële gevolgen en geeft aan dat de financiële risico's op termijn aanzienlijk zijn. Er wordt –mede door de krimp en de achterblijvende bekostiging- een oplopend tekort op de personeelsbegroting voorzien. Dit noopt volgens het bestuur tot structurele ingrepen op personeelsgebied, om de kosten in overeenstemming te brengen met de uitgaven. Mogelijkheden die worden genoemd om tot kostenreductie te komen zijn het aantrekken van meer jonge medewerkers en het vergroten van de flexibele schil(?).

Het bestuur houdt zicht op de financiële situatie, door onder meer te werken met een meerjarenbegroting, een meerjarenformatiebegroting, en een jaarlijkse risico-inventarisatie. Deze risico-inventarisatie brengt het belang en de kans in kaart dat een bepaald risico zich zal voordoen. Daarbij wordt een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële risico's die in totaliteit aangeven welk financieel risico de Stichting loopt. De financiële ontwikkelingen en kengetallen worden regelmatig met de Raad van Toezicht besproken.

Aanbeveling

Het bestuur heeft zicht op de financiële situatie en de ontwikkelingen daarin, zoals onder meer blijkt uit de meerjarenbegroting die is opgenomen in de continuïteitsparagraaf van het jaarverslag. Wel neemt de informatiewaarde van de meerjarenbegroting toe als de uitgangspunten en aannames, die aan de meerjarenbegroting ten grondslag liggen worden beschreven. Daarnaast is winst te boeken bij het –in de continuïteitsparagraaf – beschrijven van de interne planning en controle cyclus en de interne (risico)beheersing. Tot slot verdient het aanbeveling om de toekomstige ontwikkeling in de financiële kengetallen (zoals voortvloeiend uit de meerjarenbegroting) weer te geven.

5.2 Rechtmatigheid

Alle afdelingen	
5.2 Rechtmatigheid	4

In het jaarverslag en de jaarrekening heeft het bestuur adequaat verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de resultaten en de ontwikkelingen daarin. Ook de Raad van Toezicht heeft in het jaarverslag verslag gedaan van zijn werkzaamheden. De accountant heeft een goedkeurende verklaring zonder opmerkingen afgegeven over de jaarrekening 2013.

5.3 Doelmatigheid

Alle afdelingen	
5.3 Doelmatigheid	3

Verantwoorde inzet van financiële middelen

Het bestuur beschikt over een ruime -maar niet te ruime- financiële buffer om eventuele risico's of onvoorziene omstandigheden op te kunnen vangen. Het bestuur heeft, op basis van de risico-inventarisatie, ingeschat dat het maximale financiële risico dat men loopt circa 1,7 miljoen euro bedraagt. De beschikbare middelen ter dekking van de risico's bedragen iets meer dan 2 miljoen, zodat de risico's hiermee afdoende afgedekt zijn.

Uit deze gegevens blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat het bestuur teveel middelen opzij zet die niet aan het onderwijs worden besteed.

Aanbevelingen

Het bestuur heeft een risico-inventarisatie opgesteld die vervolgens leidt tot een bepaald bedrag aan middelen dat nodig is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. De informatiewaarde van de risico-inventarisatie wint aan kracht door de belangrijkste risico's in de continuïteitsparagraaf te beschrijven, evenals de kans dat een risico zich voordoet, de financiële gevolgen daarvan, en de beheersmaatregelen die ingezet worden om het risico in te dammen.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 Reactie van het bestuur

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op het O.R.S. Lek en Linge. Daarnaast heeft de inspectie de school gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Reactie van het bestuur van de school op het Inspectierapport over de kwaliteit van het onderwijs op het O.R.S. Lek en Linge:

Culemborg, 18 mei 2015

Geachte inspectie,

Hartelijk dank voor uw concept rapport van bevindingen.
Wij kunnen ons er goed in vinden.

Hieronder treft u aan hoe wij de bevindingen van het onderzoek betrekken bij de verdere ontwikkeling van de school.

Tot slot van deze notitie noemen wij twee kleine feitelijke onjuistheden in het rapport. Wij stellen het op prijs als u die in de definitieve versie zou willen corrigeren.

Procedure

Het rapport van bevindingen is besproken in het managementteam van Lek en Linge Culemborg (directeur-bestuurder en de directeurs van de vier locaties). Het zal op 18 mei besproken worden in het overleg van managementteam en teamleiders. Voorts dient het als belangrijke onderlegger tijdens de beleidsmiddag op 9 juni (bespreking met alle docenten, per locatie en per team) en daarna bij het opstellen van het jaarplan, van de locatieplannen en van de teamplannen 2015-2016.

Inhoudelijke reactie

Wij herkennen ons in de kwaliteitsoordelen. De aanbevelingen zijn voor ons van grote waarde bij de verdere kwaliteitsontwikkeling van onze school. Hieronder gaan wij in op deze aanbevelingen.

1.1 Onderwijsresultaten

De twee aanbevelingen m.b.t. "onderwijsresultaten" nemen wij over. M.b.v. MMP zullen we de verschillende leerlingengroepen (op- en afstromers en leerlingen die presteren conform advies) beter in beeld brengen, ook in vmbo-t en -k, op grond daarvan een analyse maken en op basis daarvan sturen op een gedifferentieerde aanpak in de lessen.

Het managementteam en de teamleiders maken in mei 2015 een analyse, per locatie en per team. Op basis van deze analyses gaan docenten per onderwijsteam op de beleidsmiddag van 9-6-2015 nadenken over een effectieve aanpak van het onderpresteren/afstromen. Op basis daarvan zal ieder team doelen stellen voor een effectieve aanpak in de les om het onderpresteren te verminderen. Bij de lesobservaties in 2015-2016 zal hierop focus liggen.

Wat betreft het in beeld brengen van de “20 % best scorende leerlingen”: in 2015-2016 ontwikkelen we hiervoor per afdeling (havo, vmbo en vwo) en locatie (ook brugklaslocatie) een set indicatoren om deze leerlingen te indiceren. Op basis daarvan stellen we doelen m.b.t. de versterking van niveaudifferentiatie in de lessen die we planmatig uitzetten over 2016-2017 en volgende jaren.

2.1 Aanbod

Reken- en taalbeleid

We zullen de taakbeschrijving van de rekencoördinator verbreden per 1-8-2015.

De taalcoördinator krijgt per 1-8-2015 de expliciete opdracht om alle secties te betrekken bij de doelstellingen van het taalbeleid.

Organisatie

We zijn ons inziens aan het eind van de roostermogelijkheden gekomen. Daar zit niet de echte oplossing.

Wat we wel gaan doen per 1-8-2015:

- Beter verwachtingenmanagement voor leerlingen met extra vakken in havo/vwo-bovenbouw.
- Beleid maken voor leerlingen met extra vakken en roosterbotsingen; richtlijnen over hoe kunnen leerlingen en docenten daarmee omgaan.

Sturen op vakken

Tijdens de jaarlijkse gesprekken met de sectie (of een afvaardiging daarvan) zullen secties vanaf 2015-2016 bevraagd worden op hun keuzes wat betreft examenprogramma's en leerlijn.

Inrichting lessen

Per 1-8-2015 is in de locaties/teams/docenten waar dit aan de orde is focus op afwisseling van werkvormen een punt van aandacht.

Dat geldt eveneens voor “efficiënt en effectief gebruik lestijd”. Dit is een aandachtspunt voor die docenten waarbij dit aan de orde is. Deze docenten dienen dit op te nemen in hun POP, aandacht ervoor door teamleider in gesprekscyclus en in lesbezoeken bij betreffende docenten.

2.2 Zicht op ontwikkeling

In 2015-2016 richten we ons op een goede, eenduidige inrichting van het digitale leerlingenvolgsysteem. Op basis daarvan komt er een professionaliseringsronde voor alle docenten.

2.3 Didactisch handelen

In mei/juni 2015 wordt een nieuw lesobservatieformulier ontwikkeld op basis van het “schoolportret didactisch handelen” (inspectie), het ICALT-formulier (RUG en UU; het hele management heeft hierover training gehad) en het schooleigen formulier. Dit formulier wordt ondersteund door een digitale omgeving, waardoor de scores per item en dimensie gesommeerd worden per team, locatie en vestiging. Het management kan daaruit trends per team, per locatie en voor de school als geheel destilleren en in samenspraak met de teams van docenten verdere ambities vastleggen en ontwikkelingen in gang zetten.

Dit formulier gaat per 1-8-2015 gebruikt worden tijdens de lesbezoeken bij nieuwe én zittende docenten.

De gesommeerde gegevens van de lesobservaties worden jaarlijks in de locatieleidingen geanalyseerd en op basis daarvan worden nieuwe doelen gesteld. Als agendapunt voor de onderwijsteam- én sectiebijeenkomsten zal in 2015-2016 worden ingepland:

- gesprek over de vraag "Wat verstaan we in ons team/ in onze sectie onder een goede les?" en "hoe verhouden we ons tot het nieuwe lesobservatieformulier?".
- gesprek over de vraag: "hoe geef ik op een natuurlijke manier goede, op groei gerichte feedback naar de verschillende groepen leerlingen in mijn klas?". We agenderen voor de onderwijsteams en de secties de professionele gedachtewisseling en collegiale consultatie over deze vraag.

2.4 Ondersteuning

We gaan samen met de zorgcoördinatoren en de teamleiders (vanaf nu tot 1-8-2016) aan de slag met de aanbevelingen:

- wat betekent het handelingsplan voor docentgedrag? Hoe kunnen we daarop sturen en wat is daarbij de rol van de zorgcoördinator)?
- we zullen criteria ontwikkelen waaraan we kunnen toetsen of zorgleerlingen zich in de goede richting ontwikkelen.

Per 1-8-2016 stellen we per team meetbare doelen op basis van het bovenstaande.

2.5 Examinering en diplomering

In 2015-2016 onderzoeken we hoe we op een goede manier meer gebruik kunnen maken van extern genormeerde toetsen om:

- de doorlopende leerlijn kritisch te analyseren.
- te beschikken over informatie waardoor de docent per klas doelen kan stellen aan de onderpresterende, de gemiddelde en de prima-presterende leerlingen.

3.2 Veiligheidsbeleving

In onze jaarlijkse leerlingenenquête (in leerjaar 1 en 3 en in de examenklassen) nemen we enkele vragen op uit de inspectie-vragenlijst om zodoende een nog adequater beeld te krijgen van de sociale veiligheidsbeleving op basis waarvan we doelen kunnen stellen.

4.1 Evaluatie en verbetering

Brede schooldoelstellingen zullen we nog zichtbaarder vertalen in meetbare termen in locatieplannen en actieplannen per team?

We gaan werken met een nieuw lesobservatieformulier (zie hiervoor).

Bij de lesbezoeken door leidinggevendenden wordt in ieder geval geobserveerd en aan de docent feedback gegeven op enkele centrale doelen (naast specifieke locatie/teamdoelen):

- recht doen aan verschillen (circa 20 % moeilijker lerende leerlingen in het vak- circa 60% (middengroep)- circa 20% leerlingen die meer aankunnen voor het vak);
- op groei gerichte feedback geven aan de verschillende groepen leerlingen in de klas
- bevordering burgerschaps- en waardenontwikkeling.

Aan de hand van de verslaglegging (sommig lesobservatieformulieren) wordt per team/locatie gekeken in welke mate de doelen zijn behaald.

5.1 Continuïteit De aanbevelingen m.b.t. de financiële continuïteit nemen we over bij het jaarverslag 2015:

- een continuïteitsparagraaf met aandacht voor interne planning en controle cyclus en interne risicobeheersing.
- in beeld brengen van toekomstige financiële kengetallen op basis van meerjarenbegroting.

5.3 Doelmatigheid

De belangrijkste risico's uit de risico-inventarisatie, de mogelijke financiële gevolgen ervan en de beheersmaatregelen zullen we vanaf de jaarrekening 2015 opnemen in de continuïteitsparagraaf.

Twee feitelijke onjuistheden in het concept rapport van bevindingen.

Naar onze indruk staan er twee feitelijke onjuistheden (geel gearceerd) in het rapport:

- “De school heeft voor twee specifieke groepen leerlingen een apart arrangement georganiseerd, waarvan er één al draait en de andere binnenkort gaat draaien: de huiskamergroep voor vmbo-leerlingen met een lwoo-indicatie en een ‘havo-2-proeftuin’ waarin leerlingen extra ondersteuning krijgen op het ontwikkelen van executieve vaardigheden.” 2.2 Zicht op ontwikkeling, p.7; ook bij 4.1 p.11, een na laatste regel onder het kopje “Systematische monitoring op onderwijsresultaten”.

Het gaat hier om een uitprobeer-project Executieve vaardigheden aan de brugklaslocatie.

- “In het vmbo zien we zeker ook voorbeelden van goede lessen, bijvoorbeeld in de huiskamer voor de lwoo leerlingen en de tto-lessen.” 2.3, p.8

Wij hebben geen tto in het vmbo. Ik denk dat hier bedoeld wordt: Techniek-breed-lessen.

Joost van Rijn,
Directeur-bestuurder O.R.S. Lek en Linge
18 mei 2015

4 Opzet van het onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor goed presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de school. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie daar met pilots ervaring mee op. De Tweede Kamer heeft voor deze pilots brede steun uitgesproken. In deze pilots doen we kwaliteitsonderzoeken op de geselecteerde scholen met een concept vernieuwd waarderingskader. Kenmerk hiervan is dat we komen tot meer gedifferentieerde oordelen: naast 'voldoende', 'zwak' en 'zeer zwak' kunnen scholen ook als 'goed' beoordeeld worden. Het (tegelijkertijd) toekennen van verschillende kwaliteitsoordelen aan alle scholen in dezelfde regio kan leiden tot 'regionale dynamiek'. Door middel van een regiopilot - in de gemeente Culemborg waarbij alle scholen bezocht en beoordeeld worden - gaat de Inspectie van het Onderwijs na welke effecten optreden bij de verschillende stakeholders. In dit kader vindt het onderzoek op O.R.S. Lek en Linge plaats. Het bestuur en de school hebben vrijwillig ingestemd met deelname aan het onderzoek.

Op 16 en 17 maart 2015 en op 1, 2 en 17 april 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleiders en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen.

Op 13 april 2015 heeft de inspectie een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, teamleiders, enkele leraren, ouders en leerlingen van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl/vernieuwdtoezicht.

5. Bijlagen

Bijlage 1 Beslisregels voor het eindoordeel

Goede school: het didactisch handelen en de kwaliteitscultuur zijn van goede kwaliteit. De overige standaarden zijn ten minste voldoende of goede kwaliteit.

Voldoende school: ten minste de resultaten, het didactisch handelen en de veiligheid zijn van voldoende of goede kwaliteit.

Zwakke school: de resultaten, of het didactisch handelen, of de veiligheid zijn van onvoldoende kwaliteit.

Zeer zwakke school: de resultaten zijn van onvoldoende kwaliteit en daarnaast zijn het didactisch handelen en/of de veiligheid van onvoldoende kwaliteit.

Bijlage 2 Standaarden en portretten

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1 RESULTATEN IN EXAMENVAKKEN EN DOORSTROOM

De school behaalt cognitieve leerresultaten in examenvakken en resultaten in door- en uitstroom die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De cognitieve resultaten liggen de afgelopen drie jaar op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden. Dit betekent dat de leerlingen voor het centraal eindexamen cijfers halen die verwacht mogen worden. Daarbij is het verschil (op opleidingsniveau) tussen het cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen op een aanvaardbaar niveau. Bovendien behalen leerlingen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht en lopen zij gedurende hun schoolloopbaan weinig vertraging op.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1 AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod dat intercollegiaal tot stand is gekomen. Het is dekkend voor de examenprogramma's. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen. De leraren verbreden of verdiepen het aanbod afhankelijk van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen en geven de leerlingen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.

Er is geen lesuitval en leerlingen verzuimen niet. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2 ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak van evalueren, analyseren, plannen, uitvoeren en weer evalueren.

STANDAARD 2.3 DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het niveau dat bij de opleiding hoort.

Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4 ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding.

Voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is er extra ondersteuning in zowel de cognitieve, de motorische als de sociale ontwikkeling. De extra ondersteuning is gericht op een ononderbroken ontwikkeling. Voor de leerlingen die structureel onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt zo nodig bij.

STANDAARD 2.5 VOOR VO: EXAMINERING EN DIPLOMERING

De examinering en diplomering verlopen zorgvuldig.

De school borgt de kwaliteit van haar examens en toetsing. Zij heeft criteria vastgelegd waaraan toetsen en examens moeten voldoen (toetstechnische-, uitvoerings-, afname- en beoordelingseisen). Deze criteria worden ook gebruikt voor de toetsing in andere leerjaren dan het examenjaar. De school evalueert regelmatig met alle leraren of toetsen en examens aan de criteria voldoen en neemt – indien nodig - maatregelen om de kwaliteit te verhogen.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1 SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch en didactisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling. Voor alle leerlingen is een leraar beschikbaar die zijn ontwikkeling volgt en aanspreekpunt is bij problemen ('mentor').

STANDAARD 3.2 VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, hun ouders en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1 EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan planmatig haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de schoolpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt.

De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2 KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit, rekening houdend met gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen en behaalde resultaten bij de leerlingen. Leraren en andere betrokkenen bij de opleiding werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. Er is sprake van continuïteit in onderwijsgevend en leidinggevend personeel. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3 VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover een actieve dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en neemt deze aantoonbaar serieus. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

KWALITEITSGEBIED 5: FINANCIËEL BEHEER

5.1 CONTINUÏTEIT

Het bestuur is financieel gezond en kan op korte en langere termijn voldoen aan zijn financiële verplichtingen.

Portret: Continuïteit betreft het duurzame voortbestaan van het bestuur en de financiële randvoorwaarden die dit mogelijk moeten maken. Om het voortbestaan te verzekeren, is het van belang dat het bestuur over een dusdanige financiële positie beschikt, dat alle financiële verplichtingen op de korte en langere termijn nagekomen kunnen worden. Dit kan blijken uit de liquiditeit en solvabiliteit, de ontwikkeling van het exploitatieresultaat en de hoogte van de salarislasten.

Voor continuïteit is het van belang dat het bestuur inzicht heeft in de financiële uitgangspositie en de ontwikkelingen in de komende drie jaar. In de continuïteitsparagraaf van het jaarverslag geeft het bestuur inzicht in deze ontwikkelingen en de daaraan verbonden financiële gevolgen. Het bestuur bespreekt het voorgaande regelmatig met Raad van Toezicht en medezeggenschap, treft zo nodig corrigerende maatregelen en verantwoordt zich over het geheel in de jaarverslaggeving.

5.2 DOELMATIGHEID

Het bestuur maakt efficiënt en effectief gebruik van de onderwijsbekostiging

Portret: Geld dat de overheid verstrekt aan onderwijsbesturen is bestemd voor het onderwijs. Een bestuur mag geld opzij zetten voor onvoorziene omstandigheden, zolang dat bedrag in een redelijke verhouding staat tot wat nodig is voor een normale bedrijfsvoering. Het bestuur houdt er geen ruimere financiële buffer op na, dan het kan verantwoorden met een gedegen risicoanalyse. Naast het toezicht op te hoge vermogens houdt de inspectie ook in algemene zin toezicht op de doelmatigheid van de besteding van rijksbekostiging.

5.3 RECHTMATIGHEID

Het bestuur verwerft en besteedt de onderwijsbekostiging conform wet- en regelgeving.

Portret: Het bestuur beschikt daartoe over de vereiste deskundigheid en handelt integer en transparant. Naast onderzoeken die de inspectie uitvoert naar aanleiding van signalen en naar specifieke bekostigingscomponenten, bestaat het toezicht op de financiële rechtmatigheid uit de jaarlijkse beoordeling van verantwoordingsinformatie in de vorm van jaarverslaggeving en een jaarlijkse review op de door de instellingsaccountant van het bestuur uitgevoerde controles. Ook deze beoordelingen kunnen weer aanleiding vormen voor nader onderzoek.

OVERIGE WETTELIJKE VEREISTEN

6.1 OVERIGE WETTELIJKE VEREISTEN

De school leeft de overige wettelijke voorschriften na.

Portret: De standaarden in de vijf kwaliteitsgebieden zijn alle gebaseerd op (uitwerkingen van) wettelijke deugdelijkheidseisen. Deze standaard 6 voorziet in de naleving van de overige wettelijke vereisten (voorbeeld: de voorschriften m.b.t. de vrijwillige bijdrage).

Bijlage 3 Achtergrondinformatie regiopilot

Het (tegelijkertijd) toekennen van verschillende kwaliteitsoordelen aan scholen in dezelfde regio kan leiden tot 'regionale dynamiek'. Daarom gaat de inspectie via een zogeheten regiopilot in Culemborg na of, welke en in welke mate effecten optreden bij de verschillende belanghebbenden en hoe deze effecten door hen worden gewaardeerd. Anders dan bij de reguliere pilotbezoeken worden de eindoordelen van de regiopilotbezoeken daarom wél openbaar gemaakt op de website van de inspectie.

Regionale dynamiek

Het beoogde effect van het vernieuwde toezicht is een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Dit is echter een langetermijneffect. Een verandering van het toezicht heeft niet direct tot gevolg dat de kwaliteit van het onderwijs verbetert. Voor dat dat bereikt is, kunnen er gewenste of ongewenste neveneffecten optreden bij de verschillende stakeholders: gemeenten, besturen, scholen, leraren, ouders, leerlingen, media. Voelen scholen die niet het oordeel 'goed' hebben gekregen zich extra gestimuleerd zich te verbeteren, of juist niet? Gaan scholen meer samenwerken of kiezen ze voor een meer concurrerende opstelling? Ervaren schooldirecteuren extra druk van hun bestuur? Leidt de concurrentie tot strategisch gedrag van scholen? Worden goede scholen populair bij ouders en leerlingen en gaat dit ten koste van de andere scholen? Hoe reageert de gemeente op de verschillen in kwaliteit van scholen? Gaan scholen actief met het oordeel naar buiten treden? Gaan de media er actief over publiceren?

De aanpak

Aan deze regiopilot doen alle PO- en VO-scholen in Culemborg mee (op vrijwillige basis). Alle scholen worden in dezelfde periode (maart / april 2015) bezocht voor een kwaliteitsonderzoek. Zo kunnen de scholen min of meer tegelijkertijd van een oordeel worden voorzien. Het onderzoek zelf is gelijk aan die in de reguliere pilots die worden gehouden om het vernieuwde toezicht in de praktijk te toetsen.

Verkort traject hoor en wederhoor

Om zo snel mogelijk eerste effecten te kunnen meten, is met de besturen een verkort traject voor hoor en wederhoor worden afgesproken. De inspectie beoogt om binnen een maand na het laatste onderzoek de oordelen en de rapportages openbaar te maken.

Evaluatie

Zowel vooraf, tijdens, direct na afloop en op latere tijdstippen gaat de inspectie op diverse manieren na welke effecten optreden en in welke mate.